

From: 5.1.2.e <5.1.2.e@xs4all.nl>
Date: Tuesday, September 22, 2026, 12:35 PM
To: EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: Nederland en Israël/Palestijnen + Internationaal Strafhof == Voor de Commissie BDO van de Eerste Kamer

Attachments:

TOESPRAAK MARIEKE DE HOON, 136E SIT-IN DD 17.09.26.pdf

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e @xs4all.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Voor de Commissie Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) van de Eerste Kamer

Geachte heer/mevrouw,

Heel gaarne, namens de organisatoren van de wekelijkse Sit-In bij het ministerie van Buitenlandse Zaken, uw aandacht voor het volgende.

Afgelopen donderdag 17 september j.l. vond de 136ste opeenvolgende Sit-In van ambtenaren, oud-ambtenaren en ondersteunende oud-bewindspersonen plaats: met een opkomst van ca. 200 personen.

Dit vanwege ernstige verontrusting dat Nederland zich niet houdt aan zijn internationaalrechtelijke verplichtingen door in grote mate weg te kijken bij het - zich meer en meer intensiverende - Israëlische optreden ten koste van de Palestijnen op de Westoever van de Jordaan en in Gaza. Terwijl, bovendien, het internationaal erkende Palestijnse recht op zelfbeschikking doelbewust wordt gesaboteerd ...

Van praktische betekenis voor de commissie BDO in dit verband is - volgens ons - een op de afgelopen Sit-In gehouden toespraak van prof. mr dr Marieke de Hoon, hoogleraar internationaal strafrecht aan de Universiteit van Amsterdam.

Die toespraak biedt namelijk een niet mis te verstaan overzicht van:

- a. het terzake van toepassing zijnde internationaal recht en
- b. de verplichtingen die dat staten - inclusief Nederland - oplegt om dienovereenkomstig daadwerkelijk op te treden.

Zulks ten aanzien van het Israël/Palestijnen-gebeuren zowel als ten aanzien van het Internationaal Strafhof.

Zie de bijgesloten volledige tekst van de toespraak.

Heel erkentelijk dan ook indien u deze email met bijlage onder de leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking kunt verspreiden. En heel erkentelijk indien u dat zou willen bevestigen :)

Met bij voorbaat hartelijke dank en vriendelijke groet,
namens de organisatoren van de Sit-In,

5.1.2.e
oud-diplomaat (o.a. Plv. Chef de Poste in Tel Aviv '93/'96 en Ned. vertegenwoordiger bij de Palestijnen in de Bezette Gebieden '93/'94) en voormalig uitgever

5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e
M 5.1.2.e

Ambtenaren sit in voor Gaza, 17 september 2026

Prof. mr. dr. Marieke de Hoon

Dankuwel voor de uitnodiging om vandaag bij jullie te zijn en enkele gedachten met jullie te mogen delen, op deze 136ste sit in. Uw standvastigheid is bewonderingswaardig en doet eer aan de sumud van Palestijnen: hun standvastigheid in de strijd om rechtvaardigheid.

Wat ik daarbij zeer bewonder is de strijd van de Palestijnen via het internationaal recht. Ogenschijnlijk onvermoeibaar horen we de Palestijnse ambassadeurs hier in Den Haag, New York en Geneve pleiten voor gerechtigheid door middel van juridische procedures bij het Internationaal Gerechtshof, Internationaal Strafhof, mensenrechtencommissies en de VN, daarbij de regels, besluiten en uitspraken van deze instellingen inroepend. Met de zo goed invoelbare en ogenschijnlijk simpele vraag: stop de illegale bezetting zodat we een kans krijgen om te leven en een samenleving vorm te geven.

En hoewel internationaal recht vaak onduidelijk is en mijn juristen-collega's en ik hier dag in dag uit over kunnen discussiëren, zijn er ook heel veel regels helder genoeg voor een situatie waarin de feiten zo duidelijk zijn als hier.

Zo heeft het Internationaal Gerechtshof onomwonden uitgelegd dat de Israëliëse bezetting van de Palestijnse gebieden illegaal is en zo spoedig mogelijk moet worden beëindigd; dat het verplaatsen van de eigen bevolking naar bezet gebied illegaal is en Israël ervoor verantwoordelijk is om de kolonisten de bezette gebieden te doen verlaten; dat Palestijnen terug moeten kunnen keren naar hun oorspronkelijk woonplaats; dat Israël voor de geleden schade compensatie moet betalen; en dat Israël de verplichting om rassenscheiding en apartheid te voorkomen, verbieden en uit te roeien heeft geschonden.

Ook is helder dat het Internationaal Gerechtshof in januari 2024 een ernstig risico op genocide heeft geconstateerd; zo heeft ook de CAVV, de Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken, aan de regering geschreven. Niet later dan dat moment hebben staten de inspanningsverplichting om genocide te voorkomen.

Het is ook helder in het internationaal recht dat plannen zoals ook deze week weer te horen waren van een zogenaamde "vrijwillige evacuatie" van Palestijnen illegaal zijn: het verplaatsen van de Palestijnse bevolking of het creëren van omstandigheden waaronder zij redelijkerwijs geen keuze hebben om te vluchten is illegaal, ook al wordt het "vrijwillig" genoemd.

De rechters van het Internationaal Strafhof hebben ook vastgesteld dat er voor Netanyahu en Gallant *reasonable grounds to believe* zijn dat zij oorlogsmisdrijven en

misdrijven tegen de menselijkheid hebben gepleegd, waarop arrestatiebevelen zijn uitgevaardigd.

Hoewel de mogelijkheden van rechters beperkt zijn om uitspraken te doen omdat rechtbanken zelden rechtsmacht hebben, zijn dit niet de enige individuen die in staat zijn juridisch onderzoek te doen.

Juridische wetenschappers wereldwijd doen ook onderzoek naar deze situatie, en concluderen in groten getale dat Israëliëse leiders en militairen oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid en genocide plegen.

Dat staten de mogelijkheden van rechters om dit soort uitspraken te kunnen doen altijd zeer beperkt hebben gehouden, en dat de termijnen waarover deze zaken verspreid worden nog altijd gebaseerd zijn op een tijd dat kratten vol stukken steeds per boot maanden de oceanen over moesten worden verscheept, ontslaat onafhankelijke wetenschappers niet van de taak een eigen, objectieve analyse te maken en onderbouwen en die ter beschikking stellen van u, ambtenaren, zodat u gedegen beleid kunt ontwikkelen voor het land dat u dient.

Dat is ook van groot belang omdat alle staten verplichtingen hebben om zich in te spannen en onderling samen te werken om dit soort ernstige schendingen van het internationaal recht te beëindigen, de illegale situatie niet te erkennen als rechtmatig, en geen steun te verlenen ten behoeve van de instandhouding van de illegale situatie.

Deze regels zijn bindend.

En hoewel het internationaal recht niet exact aangeeft hoe staten die verplichtingen moeten invullen, heeft het Internationaal Gerechtshof wel handvatten gegeven en uitgelegd dat ter voorkoming van genocide, staten “alle redelijkerwijs tot hun beschikking staande middelen” moeten inzetten; gericht op het zo spoedig mogelijk beëindigen van de genocide; dat als een staat meer mogelijkheden heeft om effectief het gedrag van de genocide-plegende staat te beïnvloeden, zoals door goede economische en politieke banden tussen de staten, de verplichting ook omvangrijker is, wat voor Nederland geldt; en dat het argument dat het geen maatregelen neemt omdat het zinloos leek of onmogelijk was geweest de genocide te voorkomen irrelevant is omdat een staat nooit kan weten of juist de gecombineerde inspanningen van verschillende staten gezamenlijk succesvol hadden kunnen zijn.

Hierdoor is het uitblijven van nationale actie door te verwijzen naar onvoldoende Europese steun dus juridisch niet houdbaar, hoewel het uiteraard heel belangrijk is zoveel mogelijk Europese steun te bewerkstelligen.

Vaak blijven staten en individuen misdrijven plegen totdat hun omgeving hen tot stoppen dwingt. Omdat personen om de leiders heen niet meer, of niet zo efficiënt of effectief als voorheen, het bevel of gemeenschappelijke plan uitvoeren, of er zelfs

tegenin durven gaan of vertrekken. Of omdat derde staten ervoor zorgen dat de mogelijkheden van een staat om de illegale situatie te laten voortduren en misdrijven te blijven plegen zodanig vermindert, dat de kosten-baten-analyse verandert.

Cruciaal voor gedragsverandering is daardoor dat de steun om de primaire verantwoordelijken heen moet afbrokkelen, en daarmee de macht en mogelijkheden die de persoon of staat heeft om de ingezette koers te blijven varen.

Ik heb geen hoop dat arrestatiebevelen of andere juridische uitspraken effect hebben op de primaire daders, maar wel de hoop dat het de omgeving kan beïnvloeden.

En ook de hoop dat het jullie collega's helpt: ambtenaren, die advies geven en beleid maken in alle relevante ministeries in allerlei landen die relaties met Israël onderhouden, waardoor ze handvatten krijgen om druk uit te oefenen zodat de kosten-baten-analyse op de ministeries, hier en elders, anders wordt. Zodat meer mensen om de leiders heen het beleid niet meer, of minder effectief, gaan steunen.

Hoe dat te doen, is uiteraard ook een juridische vraag, want het gaat om regelgeving en beleid dat allerlei juridische consequenties heeft als het niet degelijk wordt gedaan, maar zeker ook een van politieke wil.

Om de vraag welke bereidheid er is om een prijs te betalen voor het verdedigen van een internationale samenleving waarin de balans tussen *might dictates right* enerzijds en een enigszins functionerende internationale rechtsorde niet volledig zoek raakt.

De ongebreidelde aanval op het ICC staat hiervoor symbool: de strijd verplaatst zich van binnen het systeem beargumenteren dat regels anders moeten worden geïnterpreteerd en het hier en daar negeren van die regels, naar een aanval op het systeem als zodanig. Rupture.

We zakken door een ondergrens waarbij alles politiek verdedigbaar lijkt. Geholpen door omstanders, andere landen, die niet normeren en daarmee normaliseren; die meegaan in de retoriek en aangeven dat het internationaalrechtelijke kader facultatief is, een keuze.

Wat mij daarbij verwondert is waarom dit niet een gesprek in de samenleving is, of beter: HET gesprek. Het gaat hier om onze eigen onafhankelijkheid, vrijheid en zelfbeschikking hier in Nederland en Europa.

Door na de Wall Opinion in 2004 Israël niet te dwingen die uitspraak na te leven en de Muur te ontmantelen en de Palestijnen te compenseren, wist Netanyahu dat hij verder kon gaan met het opbouwen van de bezetting en apartheidsstaat. Door niet te handelen in 2014 toen de Krim werd ingenomen, wist Poetin dat hij in 2022 ook Oekraïne wel binnen kon vallen. Door in 2025 niet serieus te reageren op de afkondiging van de eerste sancties tegen ICC officials, staan er steeds meer individuen op de lijst, worden staten

gedwongen zich terug te trekken uit het ICC, en houden we allemaal onze adem in wat er gaat volgen.

Waarom laten we dat gebeuren? Omdat we enerzijds ons hebben laten vervlechten met de VS en Israël waardoor weerstand een prijs heeft; en anderzijds we niet bereid zijn in de samenleving te bespreken welke korte termijn prijs het ons waard is om op de lange termijn enige vorm van vrijheid te behouden.

In plaats daarvan blijven wij het verdeel-en-heers en prisoners dilemma uitspelen waardoor wij in de hoop vandaag nog net even minder de prijs te hoeven betalen ten opzichte van een ander, relatief nog even er goed af komen, terwijl het grotere plaatje is dat de macht ongebreideld te ruimte krijgt om de minder machtigen (wij inbegrepen) te onderdrukken.

In plaats daarvan in visie nodig om op te staan, en eerlijke samenwerking te zoeken met elkaar, ook met het mondiale zuiden die in hetzelfde schuitje zitten: samen sterk.

We moeten de aanval op de Palestijnen en op het ICC zien in dat grotere geheel.

Dat is mijns inziens waar jullie hier voor staan, al 136 keer. En waar het in de samenleving en politiek over zou moeten gaan. En zoals Palestijnen het zich niet kunnen veroorloven te stoppen met zich verweren, en dagelijks laten zien wat sumud betekent, zo zullen ook wij moeten volhouden. Totdat politiek, media en samenleving begrijpen dat dit gesprek niet te abstract, complex of verwijderd is,

Maar van ons, hier en nu.

Dankuwel.